

ENGELLİLER İÇİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN ÖĞRENCİLERİN ENGELLİLERE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

“PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS FOR THE DISABLED” COURSE AND STUDENTS’ ATTITUDES

Ferda GÜRSEL*

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor Dersi'nin (EBES), Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin bedensel engelli kişilere yönelik genel tutumları üzerine etkisini incelemektir. Araştırmaya 47 Beden Eğitimi spor öğretmenliği (çalışma grubu), 34 diğer bölüm öğrencileri (spor yöneticiliği ve antrenörlük- kontrol grubu) katılmışlardır. Çalışma grubu 14 hafta boyunca Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor dersi almış kontrol grubu ise bu dersi almamıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yuker, Block ve Young, (1970) tarafından geliştirilen Yetersizlikten Etkilenmiş Kişilere Yönelik Tutum Ölçeği-“O Formu” (Attitude Toward Disabled Person) kullanılmıştır. Kovaryans Analizi ANCOVA testi sonuçlarına göre EBES dersi aldıktan sonra bedensel engelli bireylere yönelik genel tutumlar çalışma ve kontrol grupları arasında anlamlı fark göstermiştir $F(1,79) = 14.22, p<.01$). Bulgulara göre Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor dersinin, Beden Eğitimi spor öğretmenliği bölümündeki öğrencilerin bedensel engelli bireye yönelik genel tutumlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Bedensel engelli, beden Eğitimi, tutum.

ABSTRACT: This study was designed to investigate the attitudes of prospective physical education teachers towards individuals with physical disabilities by adapted physical education course. 47 prospective physical education teachers (Study group) and 34 students (Sport management and coaching- control group) participated in the study. Study group took 14 weeks Adapted Physical Education course and the control group did not. Attitude Towards Disabled Person- “O Form” scale was used to determine the attitudes of the groups (Yuker, Block, & Young, 1970). Analysis of covariance ANCOVA for mixed measures test revealed significant difference attitude towards individual with physical disabilities between groups the measurements at the beginning and end of the semester $F(1,78) = 14.22, p<.01$. Results indicated that APE course may say positive attitude effect of the prospective college student physical education teachers toward individual with physical disabilities.

Key words: Attitude, individuals with physical disabilities, physical education, attitude.

1. GİRİŞ

Engelli bireyler için kaynaştırma eğitimi Türkiye’de 2000 yılından sonra yasalaşmıştır. Türkiye’de Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor (EBES) öğretmeni yetiştirilmediğinden, Beden Eğitimi (BE) öğretmeni tüm engelli bireylerin Beden Eğitimi derslerine de girmektedirler. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü farklı bölümlerden oluşur. Bunlar; Antrenörlük Eğitimi, Spor Bilimleri Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümleridir. Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencileri için EBES dersi Yüksek Öğretim Kurumu tarafından tüm Beden Eğitimi Bölümleri için zorunlu bir derstir. Buna karşın EBES dersi Antrenörlük, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümlerinde Üniversitelere göre zorunlu ya da seçmeli olarak verilmektedir.

Engelli bireyin eğitimi ve rehabilitasyonunda engeli olmayanların beklenti ve tutumları önemlidir. Eğitim ve rehberlik hizmetlerinin verildiği kurumlarda bedensel engelli bireylere (BEB) yönelik tutumlar olumsuz olduğunda, buralarda onlara yönelik yardım çabaları yetersiz kalabilmekte, motivasyonlarını

* Dr., Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, gursel@pharmacy.ankara.edu.tr

düşürebilmektedir. Aynı zamanda engelli bireye yönelik olumsuz tutumlar, engelli bireyin eğitiminde ve rehabilitasyonunda engeli ile başa çıkmasını zorlaştırabilmektedir (Bender, Vail ve Scott, 1995; Buell, Hallam, Gamel-McCormick ve Özyürek, 1995).

Olumsuz ve farklı tutumlara sahip öğretmen adayının engelli bireye yönelik tutumlarının olumlu yönde değiştirilmesi, okullarda kaynaştırma sınıflarında engelli bireye uyarlanacak programın başarılı olması için gereklidir (Bacon ve Scuhultz,1991). Murpy (1996), Tait ve Purdie (2000) öğretmenlerin engelli bireye yönelik olumlu tutumlar geliştirmesinde onların, öğretmenliğe başlamadan eğitilmesinin önemini incelemişlerdir. Öğretmenlerin kaynaştırma programında öğretmenliğe başlamadan önce olumlu tutumlar içinde olmazlarsa, olumsuz tutumların okul ortamında değiştirilmesinin oldukça güç olacağını belirtmişlerdir.

Üniversite öğrencilerinin engelli bireye yönelik tutumlarını araştıran çok sayıda araştırma vardır (Craig,1991; Hodge, 1998; Mathews, Hameister ve Hosley, 1998; Özyürek, 1995; Tait ve Purdie, 2000; Wishart ve Manning, 1996).

Öğretmenlerin olumlu tutum içinde olması, onların kaynaştırma sınıfında öğrencilerini daha güvenle desteklemesini, sınıf materyallerini, işleyişi ve ihtiyaca uygun olarak uyarlamasını sağlar (Buel ve ark., 1996). Bu nedenle, engelli çocuklarla çalışacak öğretmen adaylarının bu çocuklar ile karşılaşmadan hazırlanması, eğitilmesi daha olumlu tutumlar geliştirmelerini sağlayabilir.

Bilgiye dayalı yaklaşım engelli bireye yönelik tutumlar ve onların algılanmasının geliştirilmesinde etkilidir (Hasting, Hewes, Lock ve Witting, 1996, Özyürek, 1995; Tait ve Purdie 2000). Beden Eğitimi öğretmenlerinin engelli bireye ilişkin tutumları EBES dersi aldıkları dönemde incelenmiştir. Bu araştırmalarda bilgiye dayalı yaklaşım, engelli bireyle çalışan Beden Eğitimi öğretmeni adayının engelli birey konusunda bilgisini artırırken onlara ilişkin tutumlarında çok az değişiklik yaratırken (Hodge ve Jansma, 1997/1998), öğretmenlik bölümü ile diğer bölümler (antrenörlük, spor yöneticiliği) arasında fark yaratmamıştır (Folsom-Meek, Groteluschen ve Nearing, 1996).

Engelli birey ile etkileşim içinde olmak engelli bireye yönelik tutumların değiştirilmesinde önemli bir faktördür (Forlin, Fogarty ve Carroll, 1999; Gregory, 1997; Hasting ve ark., 1996), buna karşın EBES derslerinde her iki yaklaşımın birlikte kullanılmasının ise engelli bireye yönelik tutumları çok daha olumlu yönde etkilediği bulunmuştur. Rowe ve Stutts (1987), Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor dersini Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerine 12 hafta teorik ve uygulama ile vermişler ve öğrencilerin % 63'ünün tutumlarının olumsuz olduğunu, %26'sının tutumlarının ise olumluya dönüştürüldüğünü bildirmişlerdir. Stewart, (1990)'ın çalışmasına göre Beden Eğitimi öğrencilerine EBES dersinin yanında 20 saatlik uygulama çalışmaları, dersi alan 3. sınıf öğrencilerinin üniversitedeki engelli bireye ilişkin tutumlarını olumlu etkilediğini bulunmuştur. Hodge ve Jansma (1998) EBES dersini uygulama ile alan ve almayan gruba PEATID-III (The Physical Educators' Attitude Toward teaching Individuals with Disabilities-III uygulamışlardır. Beden Eğitimi Spor Bölümü öğrencilerinin öğrenme güçlüğü (ÖG) olan, orta ve hafif zihinsel engelli olan, duygusal/davranış bozukluğu olan çocuklara yönelik tutumları incelenmiş, üniversite öğrencilerinin ÖG olan çocuklara yönelik tutumlarında olumlu değişiklikler bulunmasına karşın duygusal ve zihinsel engelli çocuklara olumlu tutum değişikliğinin zaman aldığını bulmuşlardır.

Bilgilendirme ve uygulama birlikte öğretmen adaylarının çeşitli engel gruplarına yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği anlaşılmaktadır. Beden Eğitimi öğretmen adayının aldığı EBES dersi ile engelli bireye ilişkin beklentileri artacak ve yanlış bilgileri değiştirebilecektir. Eğitsel hazırlık, engelli bireye yönelik tutumların güçlü bir belirleyicisidir. Bu nedenle BE öğretmeni adayının bedensel engellilere yönelik olumlu tutumlarının desteklenmesi, engelli kişilerin BE dersine uyumları ve uygulanan programların başarılı olması için gereklidir. Türkiye'de BE öğretmeni adayının engelli bireye yönelik tutumlarını tespit etmeye ya da

değiştirmeye yönelik bir araştırmaya rastlanmadığından, bu çalışma üniversitelerin BESÖB verilen EBES dersinin BE öğretmen adayının tutumları üzerine etkisini incelemesi açısından da önemlidir. Buradan hareketle, bu araştırmanın amacı, EBES dersinin Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin bedensel engelli kişilere yönelik genel tutumları üzerine etkisini incelemektir.

2. YÖNTEM

2.1. Katılımcılar:

Bu araştırmaya Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulu (AÜBESYO) ve Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulundan (HÜSBTYO) toplam 81 üçüncü sınıf öğrencileri katılmışlardır. Katılımcıların 47'si Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencisi (çalışma grubu), 34'ü ise Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Bölümü (kontrol grubu) öğrencilerinden oluşmuştur. Çalışma grubu 14 hafta süresince EBES dersini aynı öğretim elamanından almıştır. Kontrol grubu ise EBES dersini almadığı gibi engelli bireylerle çalışma süresince etkileşimde bulunmamıştır.

2.2. İşlem:

Araştırma 2004-2005 öğretim yılının bahar döneminde yürütülmüştür. Çalışma grubu haftada 3 saat EBES dersi almıştır. Çalışma ve Kontrol grubuna Yetersizlikten Etkilenmiş Kişilere Yönelik Tutum (YEKYT) ölçeği "O Formu" EBES dersinin başladığı ilk hafta uygulanmıştır. Katılımcılara ölçeği doldurmadan önce ölçek hakkında kısa bir bilgi verilmiş, ölçek dağıtıldıktan 10 dakika sonra toplanmıştır.

14 hafta süresince çalışma grubuna haftada 3 saat EBES dersi verilmiştir, buna karşın kontrol grubu EBES dersini almamıştır. Bu dersin içeriği ortopedik/işitme/görme engellilerin tanıtılması, yaygınlığı, görülme sebepleri, engelli bireye yönelik bireyselleştirilmiş eğitim programları, kaynaştırma eğitimi, ulusal ve uluslararası spor organizasyonları, konuları yer almaktadır. Dersin ikinci bölümünde ise çalışma grubu, engelliler okullarına giderek onları BE derslerinde izlemişlerdir. Engelli birey ile etkinlikte bulunmuşlardır. Çalışma ve kontrol gruplarına 14 haftalık EBES dersinin bitiminde YEKYT ölçeği "O Formu" ikinci kez uygulanmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı:

2.3.1. Yetersizlikten Etkilenmiş Kişilere Yönelik Tutum (YEKYT) Ölçeği " O Formu" :

YEKYT ölçeği "O Formu", Yuker, Block ve Young, (1970) tarafından geliştirilen 6'lı likert tipi (+3= katılıyorum, -3= katılmıyorum) 20 maddelik bir ölçme aracıdır. Bedensel yetersizlikten etkilenmiş kişiler zihinsel olarak normal ancak görme/işitme ve ortopedik engelli anlamına gelir. Nötr tepkilerde bulunma seçeneğinin olmaması nedeniyle, denekler olumlu ya da olumsuz tepkide bulunmaya zorlanmaktadır. Tutum ölçeğinde zorunlu seçme formatıyla sosyal çekiciliğin etkisini azaltma amaçlanmaktadır (Özyürek, 1995).

YEKYT ölçeği "O Formu" BEB yönelik genel tutumları ölçülmeye çalışılmaktadır. Ölçeği yanıtlayan kişinin almış olduğu yüksek puan BEB'i engelli olmayan kişilerle oldukça benzer şekilde algıladığı anlamına gelmektedir. Alınan düşük puan ise, ölçeği yanıtlayan kişinin BEB'i engelli olmayan kişilerden farklı algıladığını göstermektedir. Edwards (1957) tekniğine göre son ölçek için seçilen maddeler kullanılmış, yüksek ve düşük puan grupları belirlenmiş, yüksek ve düşük puanlar toplam puan dağılımının ortancaya bölünmesi ile belirlenmiştir (Özyürek,1995).

Ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliğine ilişkin ölçme aracını geliştirenler ve diğer araştırmacılar tarafından çözümlenmeler yapılmıştır. Ölçek için test-tekrar-test güvenilirlik katsayısı .66 ile 99 arasında değişiklik göstermiştir. Ortancası .73 dir. Ölçek Özyürek (1977) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı .57- .83, test-tekrar-test güvenilirlik katsayısı .76, ortancası ise 67 bulunmuştur. Şimdiki araştırma için ölçeğin güvenilirlik katsayısı .64 -.78, test tekrar test güvenilirlik katsayısı r=.70 ortanca ise 64 dür.

2.4. Verilerin Analizi:

Bu 14 hafta süresince EBES dersi alan ve almayan öğrencilerin BEB'e yönelik tutumlarını karşılaştırmak için kovaryans analizi (ANCOVA) testi kullanılmıştır. Ön test-son test kontrol gruplu bir desende deneysel işlemin etkili olup olmadığına odaklanılmasında en uygun istatistiksel işlem ön testin ortak değişken olarak kabul edildiği tek faktörlü ANCOVA tercih edilmiştir (Büyüköztürk, 2002). Hata payı .001 alınmıştır.

3.BULGULAR

Çalışma ve kontrol grubunun BEB yönelik YEKYT puanlarının ortalama ve düzeltilmiş ortalama puanları Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Çalışma ve Kontrol gruplarının BEB yönelik YEKYT ölçeği "O Formu" puanlarına ait betimsel istatistikleri

GRUPLAR	N	ORTALAMA	DÜZELTİLMİŞ ORTALAMA
Çalışma Grubu	47	65.48	65.35
Kontrol Grubu	34	57.11	57.30

Tablo 1'e, göre tutum ölçeği ortalama puanları çalışma grubu için 65.48, kontrol grubu için 57.11'dir. Ön testlerine göre kovariye edilmiş düzeltilmiş tutum ölçeği ortalama puanları çalışma grubu için 65.35, kontrol grubu için 57.30'dur

İki ayrı gruptaki öğrencilerin BEB' e yönelik tutumlarında EBES dersi almadan önce ve dersi aldıktan sonra değişimlerin anlamlı fark gösterip göstermediğine ilişkin ANCOVA testi sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: YEKYT Ölçeği "O Formu" Ön test Son test puanlarının ANCOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	KT	Ss	KO	F	p
Ön test	7439.95	1	7439.95	136.73	.000
Grup	1278.681	1	1278.0	14.22	.000
Hata	7013.32	78	89.91		.000
Toplam	3269520	81			

*P<.001

ANCOVA sonuçlarına göre, çalışma ve kontrol gruplarında BEB'ye yönelik tutumları üzerine düzeltilmiş ortalama puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu bulunmuştur $F(1,78) = 14.22, p < .001$.

4. YORUM/TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı, EBES dersinin Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin bedensel engelli kişilere yönelik genel tutumları üzerine etkisini incelemektir.

Beden Eğitimi spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin yetersizlikten etkilenmiş kişilere yönelik genel tutumlarında bir değişiklik olup olmadığı sorusu bu çalışmada yanıtlanmıştır. Bilgilendirme ve pratik sonunda çalışma grubu ile kontrol grubunun BEB'e yönelik tutumlarında fark tespit edilmiştir. Bu

fark çalışma grubu lehinedir. Bu değişiklikler sürpriz değildir çünkü eğitsel hazırlık engelli bireye yönelik tutumların güçlü bir belirleyicisidir (Folsom-Meek ve ark.,1999). Genelde üniversite öğrencilerini engelli birey konusunda bilgilendirmeye yönelik dersler ve onlarla etkileşim engelli bireye yönelik tutumları değiştirmektedir (Craig, 1991; Rowe ve Stutts 1987; Stewart,1990).

Araştırmada 14 haftalık EBES dersinde engelli bireye sadece sıradan bir şekilde anlatılmamıştır. Fiziksel engelli bireylerin çeşitli yarışmalardan, etkinliklerden görüntüleri izlettirilmiştir. Ders kapsamında fiziksel engellilerin okullarına gidilerek onlarla aktif olarak BE derslerine katılmışlar, böylece birlikte etkileşim içerisinde bulunmuşlardır. Bu nedenle bedensel engelli kişilere yönelik tutumlarda değişim kolay olmuştur, denilebilir. Böylece BESÖ adayları engelli bireye uygun fiziksel etkinlikleri uygulayarak görme fırsatını öğretmenliğe başlamadan yakalamışlardır. Özyürek (1987)'in yaptığı, Eğitim Fakültesi özel eğitim öğrencilerinin engelli bireye yönelik tutumlarını araştırıldığı çalışma dışında ülkemizde bilgilendirmenin üniversite öğrencilerin bedensel engelli bireye yönelik tutumlarını araştıran çalışma yoktur. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin engelli bireyler üzerine tutumlarını karşılaştıracak bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Kontrol grubunu oluşturan spor yöneticiliği ve antrenörlük bölümü öğrencileri engelli bireyin BE derslerine yönelik hiç bir ders almadıkları gibi onlara yönelik organizasyonlara da katılmamışlardır. Türkiye de engelliler için çevresel düzenlemeler yapılmadığı için kontrol grubunun toplumda engelli bireyle karşılaşma ihtimali azdır. Ayrıca yine kontrol grubu öğrencilerinin yerleşke içerisinde engelli bireyle sıkça karşılaşma ortamları da olmamıştır. Bu nedenle kontrol grubunun engelli birey konusunda bilgilendirilmemesi ve etkileşimde bulunmaması onlara ilişkin tutumlarında bir değişikliğe neden olmamıştır.

Beden Eğitimi Bölümlerinde verilen EBES dersi bilgilendirme ve etkileşimi kapsadığı için engelli bireye yönelik genel tutumların olumlu yönde etkilendiği şimdiki çalışmada da desteklenmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

On dört haftalık EBES dersinin bilgilendirme ve etkileşimin sağlanması ile çalışma grubu üzerinde engelli bireye ilişkin genel tutumların değiştirilmesi konusunda etkili olmuştur.

Kontrol grubu öğrencilerinin programları içine EBES dersi konulması, kariyerinin başında engelli bireye yönelik sıradan, yanlış bilgiler yerine olumlu tutumlarla donatılmasına yardımcı olacaktır. Çünkü gelecekte yönetim ya da engelli sporu içinde engelli bireylerle karşılaştıklarında zorlanmayacaklardır.

İleriki çalışmalarda, bilgilendirme ve etkileşimin engelli bireylere yönelik tutumların değişimine etkisi sadece uygulama içinde araştırılabilir. Böylece BEÖ adayının Üniversitelerdeki Beden Eğitimi spor bölümlerindeki EBES ders programı içerisindeki uygulama çalışmaları artırılarak araştırmalar yapılabilir. Böylece uygulama süresinin artırılmasının, BEÖ adayının engelli bireye yönelik tutumlarındaki değişikliğin bilgilendirmeye oranla etkili olup olmadığı araştırılabilir. Ancak öğrencilerin üniversiteye gelmeden ilköğretim okulları ve liselerde engelli birey konusunda bilgilendirilecekleri ve etkileşim içinde olacakları ortamlar sağlanabilmesi engelli bireyin toplum içinde kabulünü daha kolaylaştıracaktır. Bu yüzden EBES kurslarının ilk ve orta öğretim kurumlarındaki öğrencilerin engelli bireye yönelik araştırmalar yapılabilir. Bu kurumlardaki BE derslerinin yapılandırılması için önem taşıyacaktır.

KAYNAKLAR

- Bacon, E.H., Schultz, J.B. (1991) a survey of mainstreaming practices. *Teacher Education and Special Education*, 14, 144-149.
- Bender, W. N., Vail, C. O., & Scott, K. (1995). Teacher's attitude increased mainstreaming: Implementing effective instruction for students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 28, 87-94.
- Buell, M. J., Halam, R., Gamel-McCormick, M., Scheer, S. (1999). A survey of general and special education teacher's perceptions an in-service needs concerning inclusion. *International Journal of Disability Development and Education*, 46(2), 143-156.
- Craig, C. S. (1991). Labels and the attitudes of undergraduate physical education students toward disabled individuals. *Physical Educator*, 48(3), 142-146.
- Folsom-Meek, S. L., Groteluschen, W., Nearing, R.J., (1996) The influence of academic major and hands-on experience on college students' attitudes toward learners with mild disabilities. *Brazilian Journal of Adapted Physical Education Research*, 31(1),47-66.
- Forlin, C., Fogarty, G., Carroll, A. (1999). Validation of the factor structure of the Interaction with Disabled Persons Scale. *Australian Journal of Psychology*, 51 (1), 50-55.
- Ford, A., Pugach, M. A., Otis-Wilborn, A. (2001). Preparing general educators to work well with students who have disabilities: what's reasonable at the preservice level? *Learning Disability Quarterly*, 24 (4), 275-285.
- Gregory, D. (1997). Before and after the Americans with Disabilities Act: an analysis of attitude and knowledge of undergraduate music majors. *Journal of Music Therapy*, 24 (2), 119-128.
- Hodge, S. R. (1998). Prospective Physical education Teacher's Attitudes Toward Teaching Students with disabilities. *Physical Educator*, 55(2), 68-78.
- Hodge, S. R., Jansma, P. (1997/1998, Winter). Attitude change of physical education majors toward teaching students with varied disabilitytypes. *Clinical kinesiology*, 51(4),72-79.
- Hasting, R., Hewes, A., Lock, S., Witting, A. (1996). Do special needs courses have any impact on student teacher's perceptions of children with severe learning difficulties? *British Journal of Special Education*, 23, 139-144.
- Mathews, P.R., Hameister, B.G., Hosley, N. S. (1998). Attitudes of college student toward study abroad: Implications for disability, service providers *Journal of Postsecondary Education and Disability*, 13(2), 67-77.
- Murpy, D. M. (1996). Implications of inclusion for general and special education. *Elementary School Journal*, 96, 469-493.
- Özyürek, M. (1977). Effects of live, audio and print presentation of a discussion about physical disabilities on attitude motivation toward disable person in Turkey. Unpublished doctoral dissertation, University of Nort hern Colorado.
- Özyürek, M. (1995). *Engelli Kişilere Yönelik Değiştirilen Tutumların Sürekliliği*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Rees, L. M., Spreen, O., Harnadek, M. (1991). Do attitudes towards persons with handicaps really shift over time? Comparison between 1975and 1988. *Mental Retardation*, 29(2), 81-86.
- Rowe, J., Stutts, R., M. (1987). Effects of practicum type, experience, and gender on attitudes of undergraduate physical education majors toward disabled persons. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 4, 268-277.
- Stewart, C. C. (1990). Effects of practicum types in preservice adapted physical education curriculum on attitudes toward disable populations. *Journal of Teaching in Physical Education*, 10, 76-83.
- Tait, K., Purdie, N. (2000). Attitudes toward disability teacher education for inclusive environments are an Australian University. *International Journal of Disability, Development and Education*, 47 (19), 25-38.
- Wishart, J.G., Manning, G. (1996). Trainee teachers' attitudes to inclusive education for children with Down's syndrome. *Journal of Intellectual Disability Research* , 40: 56-65.
- Yuker, H. E., Block, J.R., Young J. H. (1970). The Measurement of Attidues Towards Disabled Persons Scale. Albertson, NY: Ina Mend Instution.

EXTENDED ABSTRACT (Uzun İngilizce Özet)

It's necessary to change any negative or indifferent attitudes physical education majors may have towards individuals with disabilities in order to ensure that these individuals adapt to the programs and that these programs are successful. Teacher attitude has been identified as a critical variable in the success of the managing children with special needs (Bacon & Scuhultz, 1991), and in the success or failure of the integration of disabled students into the regular classroom (Stewart, 1990). Negative attitudes towards individuals with disabilities pose a significant obstacle in integrated physical activity setting since they oblige the disabled to cope with the hostility and rejection from their surrounding in addition to difficulties in personnel adjustment (English, 1971; Hodge, 1998). General Physical Education Teachers with more positive attitudes have more confidence in their decision to support students in inclusive physical education settings, and to adopt classroom materials and procedures to accommodate their needs (Rizzo & Kirkendall, 1995). Pre-service teachers developing positive attitudes towards disability early in their professional development is important. Negative attitudes acquired early in one's career are more difficult to change (Nell, 1992). Educational preparation is a powerful predictor of attitudes teaching students with disabilities (Folsom-Meek, Nearing, Groteluschen & Krampf, 1999). Professional preparation programs have advocated matriculation in Introductory Adapted Physical Education courses to promote positive attitudes and develop competencies of physical educators with student with disabilities. This is reason this study was designed to investigate the attitudes of prospective college student physical education teachers towards individual with physical disabilities by adapted physical education course. A total of 81 student physical education from Ankara University and Hacettepe University participated. 47 college student physical education teachers (Study group) and 34 students (Sport management and coaching- control group) participated in the study. Study group took 14 weeks Adapted Physical Education course and the control group did not. Attitude Towards Disabled Person- O Form scale (ATDP) was used to determine the attitudes of the groups (Yuker, Block, & Young, 1970). The original ATDP scale, Form O is a widely accepted tool used to determine individual's general attitudes towards individuals with physical disabilities. The instrument consists of twenty items measured on a 6 point Likert type scale (3=I agree very much to -3 = I disagree very much). A relatively low score on the ATDP indicates that the respondent perceives disable persons as different from physically normal persons. A high score indicates that the respondent perceives disabled persons as being not very different from no disabled persons. Original ATDP scale Form O reliability coefficients range from .66 to .99 with a median approximately .73 ATDP scales Form O was translated into Turkish by Özyürek (1977). Reliability coefficients ranged from .77 to .83. The test-retest coefficient was .76 Comba alpha internal reliability was .61. Study and Analysis of covariance ANCOVA for mixed measures test revealed significant difference attitude towards individual with physical disabilities between groups the measurements at the beginning and end of the semester $F(11,78)=14.22, p<.01$. Statistical analysis to compare the differences between the pre and post test scores of Study and Control groups, attitudes towards individuals with physical disabilities revealed that is significant difference for the Study Group but not thee Control group. Results indicated that APE course may cause positive attitude change of the prospective college student physical education teachers toward individual with physical disabilities. Positive changes in knowledge and associated attitudes regarding individuals with physical disabilities were measured using the following combination of class work and contact with. The changes are not surprising, since research has indicated that educational preparation is a powerful predictor of attitudes towards teaching students with disabilities (Folsom-Meek et al., 1999). However, finding of present study indicate that completion of one adapted physical education course does not result in highly favorable attitudes towards individuals with physical disabilities. Physical Education major's improvement knowledge about individuals with disabilities. One solution to improve attitudes is to increase practicum with in PE curriculum. Universities restructure their Pre-service curricula to follow the practicum. Finding of present study support the importance of knowledge and contact with individuals with disability, as a component of the introductory adapted education course. In this study, hands-on experience was not determined especially for control group. Hands-on experiences may have been interactions with family members and friends with disabilities. However, physical education programs and facilities that the control groups have been exposed to for 3 years have not been extensively used by many of their peers with physical disabilities. Future research should perhaps distinguish between contacts that occur in inclusive and other setting and formal practicum experiences. For PE other majors, practicum and service-learning setting might include community-based sport and recreation setting.